

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد / بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم / از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

منتشر شده در کرا دل

«حیدر مصطفی»

برگردان: جنوب جهانی

فرستنده: طاهر باختری

۰۳ دسمبر ۲۰۲۴

حمله‌ای غافلگیرانه به سوریه، اما آیا دوام خواهد داشت؟

موجی از تلاش‌های دشمن برای بی‌ثبات‌سازی که از لبنان آغاز شده بود، این هفته به سوریه رسید. گروهی از شبه‌نظامیان افراطی تحت حمایت خارجی وارد حلب شدند. اسرائیل هشدار داده بود که سوریه هدف بعدی است، اما آیا این نیروها می‌توانند امروز به آنچه طی نزدیک به یک دهه موفق به انجامش نشده‌اند، دست یابند؟

هشدار اسرائیل به سوریه

در سخنرانی اعلام توافق آتش‌بس با لبنان، نخست‌وزیر اسرائیل، بنیامین نتانیاهو، تهدید مستقیمی را علیه رئیس‌جمهور سوریه، بشار اسد، مطرح کرد و به او هشدار داد که «با آتش بازی نکند.» تنها چند ساعت پس از این اظهارات، گروه‌های مسلح تروریستی از ادلب حمله‌ای غافلگیرانه به مواضع ارتش سوریه در منطقه کاهش تنشج در غرب حلب انجام دادند. این عملیات توسط گروه «هیأت تحریر الشام (HTS)»، شاخه تجدید سازمان‌یافته جبهه النصره (شاخه القاعده در سوریه) به رهبری «ابومحمد الجولانی» هدایت می‌شود و گروه‌های تروریستی بین‌المللی نظیر «حزب اسلامی ترکستان (TIP)» (نیز در آن شرکت دارند).

آماده‌سازی ارتش برای مقابله با تجاوز

صبح روز ۲۷ نومبر، گروه‌های افراطی مسلح حملات خشونت‌باری را علیه مواضع ارتش سوریه در نزدیکی «هنگ ۴۶» و به سمت روستاهای «اورم کبری»، «اورم صغری»، «بسرطون»، «عنجاره» و مناطق اطراف انجام دادند؛ این مناطق فاصله کمی با بزرگراه M5 (حلب-حمادمشق) دارند.

در نخستین حمله غافلگیرانه که به عنوان بخشی از عملیاتی با نام «بازدارندگی تجاوز» انجام شد، شبه‌نظامیان توانستند وارد چندین روستا شوند که ارتش سوریه به‌منظور مهار نقض پیشروی، آنها را تخلیه کرده بود. این اقدام نقض آشکار توافق‌نامه‌های کاهش تنش سال ۲۰۱۹ میان ترکیه، روسیه و ایران محسوب می‌شود.

دامنه نبردها به سرعت به جاده بین‌المللی و سپس به شهر حلب کشیده شد. به نقل از یک منبع امنیتی ترکیه که توسط وبسایت «میدل ایست آی» (تحت حمایت قطر) نقل شده، هدف عملیات نظامی که توسط HTS و همپیمانانش آغاز شده، بازپس‌گیری مواضعی است که ارتش سوریه با حمایت روسیه طی نبردهای ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۰ به دست آورده بود. شبه‌نظامیان مدعی هستند که «نقض» توافق‌نامه‌های کاهش تنش توسط ارتش سوریه و روسیه و تشدید حملات آنان به ادلب، این عملیات نظامی را برای بازپس‌گیری این مناطق توجیه کرده است. آنها همچنین می‌گویند عقب‌نشینی ارتش سوریه در غرب حلب انگیزه بیشتری برای انجام حملات به سمت مناطق روستایی شرق ادلب فراهم کرده است.

واکنش ارتش سوریه و روسیه

در طول سه روز، گروه‌های مسلح افراطی توانستند به مرکز حلب برسند و در این شهر مقررات منع آمد و شد ۲۴ ساعته اعلام کنند. با شدت گرفتن درگیری‌ها، جنگنده‌های سوری و روسی حملات هوایی شدیدی را علیه مواضع HTS و نیروهای ترکستانی در «داره عزة»، «الأتارب»، «سرمین» و دیگر مناطق انجام دادند. این حملات همچنان ادامه دارد و تصاویر ویدیویی از تلفات سنگین در میان صفوف شبه‌نظامیان افراطی حکایت دارد. همچنین منابع رسانه‌ای مختلف کشته شدن بیش از ۲۰۰ نفر از اعضای HTS و دیگر گروه‌های شبه‌نظامی در مناطق حلب و ادلب را تأیید کرده‌اند.

گسترش حملات هوایی ارتش سوریه و روسیه صبح پنجشنبه منجر به کاهش شتاب عملیات میدانی HTS شد، چرا که این گروه متحمل خسارات سنگین انسانی و مادی شده بود. منابع خط مقدم از رسیدن نیروهای نظامی و تدارکات عظیم به منطقه اصلی درگیری، که بیش از ۲۶ کیلومتر در غرب حلب را پوشش می‌دهد، خبر داده‌اند. این نیروها برای ضدحمله‌ای با هدف بازگرداندن وضعیت موجود آماده می‌شوند. کارشناس نظامی، «هیثم حسون»، به پایگاه خبری The Cradle گفت که ارتش سوریه در خطوط عقب دفاعی به عمق ۷ تا ۸ کیلومتر بازآرایی کرده تا برای ضدحمله آماده شود.

آمادگی‌ها چگونه پیش رفت؟

در واقع، عملیات HTS یک حمله لحظه‌ای نبود، بلکه نتیجه آماده‌سازی‌هایی بود که سال‌ها توسط اطلاعات امریکا و ترکیه برای متحد کردن صفوف گروه‌های افراطی در شمال سوریه صورت گرفته بود. این پروژه تحت نظارت مستقیم ارتش ترکیه انجام شد و هدف آن گردهم آوردن گروه‌های شبه‌نظامی در ادلب و حومه حلب و سپردن تصمیم‌گیری به دو نهاد اصلی بود: «ارتش ملی سوریه (SNA)» و «وفادار به انقره و هیأت تحریر الشام، شاخه القاعده در سوریه».

در این ترکیب گروه‌های تروریستی، گروه‌های «جهادی» ترکستانی و اویغور نقش نیروهای ضربتی در عملیات‌های خاص را ایفا کرده و منافع حامیان امریکائی و ترکی خود را تأمین می‌کنند.

کارشناس نظامی، سرتیپ «هیثم حسون»، تأیید می‌کند که آماده‌سازی برای این عملیات «از مدت‌ها پیش» آغاز شده بود و گروه‌های شرکت‌کننده حدود یک ماه و نیم پیش یک اتاق عملیات مشترک تأسیس کردند. به گفته او، شبه‌نظامیان از «گمراه‌سازی» و عملیات جنگ الکترونیکی اطلاعات ترکیه برای پنهان کردن نیت و تحرکاتشان بهره بردند. همچنین، نیروهای اشغالگر ترکیه در روزهای منتهی به حمله غافلگیرانه نقش داشتند. این شبه‌نظامیان همچنین با استفاده از اطلاعات پیشرفته، نقاط ضعف در مواضع ارتش سوریه را شناسائی کردند که منجر به نفوذ و ایجاد سردرگمی در خطوط دفاعی شد.

چه کسی تصمیم گرفت و هدف چیست؟

صحنه‌های امروز در ادلب و حلب، سوریه‌ها را به یاد دوره‌ای می‌اندازد که پس از آزادی حلب در سال ۲۰۱۶ و تفاهات کاهش تشنج در سال ۲۰۱۹ تصور می‌کردند پشت سر گذاشته‌اند. اما این تفاهات سخت‌به‌دست‌آمده همواره شکننده باقی ماند، زیرا ترکیه از اجرای تعهدات خود برای پاک‌سازی منطقه M5 از گروه‌های تروریستی طفره رفت. تحرکات نظامی در شمال سوریه منافع انقره را تأمین می‌کند و به فشار بر دمشق ادامه می‌دهد. این امر همچنین توضیح می‌دهد که چرا عملیات مسلحانه این هفته انجام شد – اقدامی که ترک‌ها معتقدند دولت سوریه را مجبور خواهد کرد تا تحت فشار وادار به مذاکره شود، به‌ویژه اگر افراط‌گرایان مسلح بار دیگر وارد حلب شوند یا مسیر بین‌المللی حیاتی را قطع کنند.

از سوی دیگر، یکی از اهداف این عملیات ممکن است تصمیم امریکا برای حفظ وضعیت درگیری در منطقه و هدایت فشار به سمت روسیه و متحدان منطقه‌ای آن باشد، آن‌هم در آستانه بازگشت «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور منتخب به کاخ سفید.

همان‌طور که بسیاری از تحلیلگران اشاره کرده‌اند، این عملیات نظامی مستقیماً پس از تهدیدات صریح «بنیامین نتانیاهو» در سخنرانی این هفته‌اش آغاز شد و احتمالاً به جنگ منطقه‌ای اسرائیل و عزم تل‌آویو برای قطع مسیر سوریه به‌روی اعضای محور مقاومت مرتبط است. این حمله ظاهراً با هماهنگی ترکیه، عضو ناتو، تحت هدایت مقامات و سرویس‌های اطلاعاتی اشغالگر ترکیه انجام شده است، که طی سال‌ها مدیریت و حمایت از گروه‌های افراطی مختلف در شمال سوریه را بر عهده داشته‌اند.

بازگشت به وضعیت قبل از ۲۰۱۹

براساس ارزیابی‌های اولیه، آنچه در حال وقوع است، بازگشتی به وضعیت قبل از ۲۰۱۹ است؛ حمله‌ای مجدد که عملاً قصد دارد همه دستاوردهای فرآیند صلح آستانه را به بیراهه بکشد. در مقابل، این شرایط نیازمند پاسخی جسورانه و غیرمنتظره است: ضدحمله‌ای از سوی ارتش سوریه که نه تنها مواضعی را که نیروهای سوری چند روز پیش در اختیار داشتند بازپس گیرد، بلکه به شکلی قاطع تا «داره عزة» و فراتر از آن، تا گذرگاه مرزی «باب الهوی» با ترکیه پیشروی کند، مسیرهای ارتباطی میان شبه‌نظامیان در مناطق حلب و ادلب را قطع کرده و کنترل کامل این استان‌ها را به دولت سوریه بازگرداند.

فرصتی برای پایان دادن به بن‌بست

آنچه به‌عنوان یک حمله غافلگیرانه آغاز شد، ممکن است فرصتی ایجاد کند تا بن‌بست در شمال سوریه پایان یابد، جنگ سوریه خاتمه یابد، و دمشق و متحدانش بتوانند تفاهمات ناکارآمد کاهش تنش را کنار بزنند و دولت سوریه توجیهی مشروع، قانونی و اخلاقی برای آزادسازی تمام سرزمین‌ها از دست گروه‌های تروریستی پیدا کند.

تا زمانی که این اتفاق نیفتاده است، مناطق غربی حلب و شرقی ادلب میدان‌های نبرد فعال باقی خواهند ماند. اما طبق اطلاعات منابع آگاه، بعید است که شبه‌نظامیان برای مدت طولانی در موقعیت برتر باقی بمانند، به چند دلیل کلیدی: (۱) رسیدن قریب‌الوقوع نیروهای بزرگ نظامی سوریه به این منطقه که اجازه نخواهند داد حلب به دست شبه‌نظامیان تحت حمایت خارجی بیفتد.

(۲) تغییرات عمده سیاسی و اقتصادی در اروپا: اروپا که از احیای دوباره جنگ سوریه و سیل جدیدی از پناهندگان به مرزهایش بیم دارد، دیگر تمایلی به حمایت از گروه‌های تحت حمایت امریکا و ترکیه ندارد.

(۳) بازگشت سوریه به جامعه عربی: سوریه با پیوستن دوباره به اتحادیه عرب و استقبال برخی کشورهای حوزه خلیج فارس به جمع اعراب بازگشته است. پایتخت‌های این کشورها دیگر علاقه‌ای به حمایت از جهادی‌ها، احیای جنگ، یا بی‌ثبات‌سازی لبنان و عراق، همسایگان مستقیم و مرتبط سوریه، در این برهه ندارند. همچنین، آنها مایل نیستند که بار دیگر صحنه نظامی سوریه را به روی مشاوران یا نیروهای ایرانی باز کنند.

۲ دسمبر ۲۰۲۴